

Media ja lehdistö

Euroopan unionin tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 36/21
Luxemburgissa 9.3.2021

Tuomio asiassa C-392/19
VG Bild-Kunst v. Stiftung Preußischer Kulturbesitz

Kun tekijänoikeuden haltija on toteuttanut tai velvoittanut toteuttamaan framingin käyttämisen vastaisia rajoittavia toimenpiteitä, teoksen sijoittaminen tämän tekniikan avulla kolmannen osapuolen internetsivulle merkitsee kyseisen teoksen saattamista uuden yleisön saataviin

Tähän yleisölle välittämiseen on näin ollen saatava tekijänoikeuden haltijan lupa

Stiftung Preußischer Kulturbesitz -niminen saksalainen säätiö (SPK) vastaa Deutsche Digitale Bibliothekin, joka on kulttuurille ja tieteelle omistettu digitaalinen kirjasto, joka tarjoaa verkkoalustan saksalaisten kulttuuri- ja tiedelaitosten verkkoa varten, toiminnasta. Deutsche Digitale Bibliothekin internetsivusto sisältää linkkejä digitoituihin sisältöihin, jotka on tallennettu osallistuvien laitosten verkkoportaaleihin. Deutsche Digitale Bibliothek itse tallentaa ”digitaalisen näyteikkunan” ominaisuudessa ainoastaan esikatselukuvia (thumbnails), eli pienennettyjä versioita alkuperäisen kokoisista kuvista.

VG Bild-Kunst, joka on kuvataiteen alan tekijänoikeuksien yhteishallinnointiyhteisö Saksassa, asettaa ehdoksi sille, että SPK:n kanssa tehdään sopimus sen teosvalikoiman käytöstä esikatselukuvien muodossa, sopimusehdon, jonka mukaan käyttäessään sopimuksen kohteena olevia teoksia SPK sitoutuu toteuttamaan tehokkaita teknisiä toimenpiteitä suojatakseen kyseisten teosten esikatselukuvia, jotka näytetään Deutsche Digitale Bibliothekin internetsivustolla, kolmansien osapuolten suorittamalta framingiltä¹.

SPK katsoi, ettei tällainen sopimusehto ollut kohtuullinen tekijänoikeuden näkökulmasta, ja nosti kanteen saksalaisissa tuomioistuimissa sen toteamiseksi, että VG Bild-Kunstilla on velvollisuus myöntää kyseessä oleva lisenssi ilman, että tämä lisenssi edellyttäisi framingin käyttämisen vastaisten toimenpiteiden toteuttamista².

Bundesgerichtshof (ylin yleinen tuomioistuin, Saksa) pyytää tässä yhteydessä unionin tuomioistuinta määrittämään, onko tätä framingia pidettävä direktiivissä 2001/29³, tarkoitettuna yleisölle välittämisenä, sillä mikäli näin olisi, VG Bild-Kunst voisi määrätä SPK:n toteuttamaan nämä toimenpiteet.

Unionin tuomioistuin katsoo suuressa jaostossa antamassaan ratkaisussa, että tekijänoikeudella suojattujen teosten, jotka on saatettu tekijänoikeuden haltijan suostumuksella vapaasti yleisön saataviin tietyllä internetsivustolla, sijoittaminen kehystekniikan (framing) avulla kolmannen osapuolen internetsivulle on tässä säännöksessä tarkoitettua yleisölle välittämistä, jos kyseinen

¹ Kehystekniikassa (framing) internetsivuston sivu jaetaan useaan kehykseen ja yhdellä niistä näytetään klikattavan linkin tai upotetun internetlinkin (inline linking) avulla elementti, joka on peräisin toiselta sivustolta, jotta kyseisen sivuston käyttäjiltä salattaisiin kyseisen elementin alkuperäinen ympäristö.

² Saksan oikeuden mukaan yhteishallinnointiyhteisöillä on velvollisuus antaa hallinnoimiensa oikeuksien perusteella pyynnöstä jokaiselle käyttöoikeudet asianmukaisin ehdoin. Saksalaisen oikeuskäytännön mukaan yhteishallinnointiyhteisöt voivat kuitenkin poikkeuksellisesti kieltäytyä antamasta lisenssiä, jos kyseinen kieltäytyminen ei merkitse monopoliaseman väärinkäyttöä ja jos yhteishallinnointiyhteisö voi esittää lisenssipyyntöä vastaan ensisijaisia oikeutettuja etuja.

³ Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa 22.5.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/29/EY (EYVL 2001, L 167, s. 10) 3 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä, että tekijöillä on yksinoikeus sallia tai kieltää teostensa välittäminen yleisölle.

sijoittaminen toteutetaan kiertämällä framingin käyttämisen vastaiset suojoimenpiteet, jotka oikeudenhaltija on toteuttanut tai määrännyt toteutettaviksi.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

Unionin tuomioistuin toteaa aluksi, että teosten koon muuttamisella ei ole framingin asiayhteydessä mitään merkitystä sen arvioinnissa, onko kyse yleisölle välittämisestä, niin kauan kuin teosten alkuperäiset osatekijät ovat havaittavissa.

Unionin tuomioistuin toteaa tämän jälkeen yhtäältä, että framing on yleisölle välittämistä, koska tämän tekniikan vaikutuksena on, että näytetty elementti saatetaan kaikkien kyseisen internetsivuston potentiaalisten käyttäjien saataviin. Toisaalta se muistuttaa, että koska framingissä käytetään samaa teknistä tapaa, jota jo käytetään suojatun teoksen välittämiseen yleisölle alkuperäisellä internetsivustolla, eli teknisenä tapana on internetissä välittäminen, kyseinen välittäminen ei täytä edellytystä uudesta yleisöstä eikä se näin ollen kuulu direktiivissä 2001/29 tarkoitetun ”yleisölle” välittämisen piiriin.

Unionin tuomioistuin täsmentää kuitenkin, että tätä toteamusta sovelletaan vain tilanteessa, jossa mahdollisuutta saada kyseiset teokset saataviin alkuperäisellä internetsivustolla ei ollut rajoitettu millään tavalla. Tässä tilanteessa oikeudenhaltija on näet alusta alkaen antanut luvan teostensa välittämiseen kaikille internetin käyttäjille.

Unionin tuomioistuin korostaa sitä vastoin, että kun oikeudenhaltija on alusta alkaen toteuttanut tai velvoittanut toteuttamaan rajoittavia toimenpiteitä, jotka liittyvät sen teosten julkaisemiseen, se ei ole antanut suostumustaan siihen, että kolmannet osapuolet voisivat vapaasti välittää sen teoksia yleisölle. Se on päinvastoin halunnut rajoittaa yleisön, jolla on pääsy sen teoksiin, ainoastaan tietyn internetsivuston käyttäjiin.

Unionin tuomioistuin on näin ollen katsonut, että kun tekijänoikeuden haltija on toteuttanut tai velvoittanut toteuttamaan framingin käyttämisen vastaisia rajoittavia toimenpiteitä, sitä, että teos sijoitetaan framingin avulla kolmannen osapuolen internetsivulle on pidettävä tämän teoksen saattamisena uuden yleisön saataviin. Tälle yleisölle välittämiseksi on näin ollen saatava kyseisten oikeudenhaltijoiden suostumus.

Päinvastainen lähestymistapa näet johtaisi välittämistä koskevan oikeuden sammumista koskevan säännön omaksumiseen. Tällainen sääntö veisi kyseiseltä tekijänoikeuden haltijalta mahdollisuuden vaatia asianmukaista korvausta teoksensa käytöstä. Näin ollen tällaisessa lähestymistavassa jätettäisiin huomiotta oikeudenmukainen tasapaino, joka on säilytettävä digitaalisessa ympäristössä yhtäältä tekijänoikeuden haltijoiden ja lähioikeuksien haltijoiden intressin saada immateriaalioikeuksilleen suojaa ja toisaalta suojatun aineiston käyttäjien intressien ja perusoikeuksien suojan välillä.

Lopuksi unionin tuomioistuin täsmentää, että tekijänoikeuden haltija voi rajoittaa suostumustaan framingiin ainoastaan tehokkaiden teknisten toimenpiteiden avulla. Tällaisten toimenpiteiden puuttuessa voisi nimittäin olla vaikeaa tarkistaa, onko kyseisen oikeudenhaltijan tarkoituksena ollut vastustaa teostensa framingia.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsiteltävänä olevan yksittäisen asian puitteissa unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo vastaavalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, jotka käsittelevät samanlaista ongelmaa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127.

Kuvia tuomion julistamisesta on saatavilla sivustolla [Europe by Satellite](#). ☎ +32 2 2964106.